

NICULESCU

MONIQUE DE KERMADEC

COPILUL PRECOCE

Cum îl pregătim
pentru lumea de mâine

Cuprins

<i>PROLOG</i>	11
<i>INTRODUCERE</i>	15
1. CE ESTE PRECOCITATEA? PUTEM SĂ O LIMITĂM LA UN ANUMIT IQ?	19
Istoricul conceptului: primele teste de inteligență ...	21
Caracteristicile precocității	32
2. PĂRINȚII SUNT ALIAȚII FUNDAMENTALI AI COPIILOR PRECOCE	39
Importanța prezenței parentale	41
Stiluri diferite de educație	49
Întrebările preliminare pe care trebuie să și le pună părinții	53
Conflictul între valorile parentale și cele sociale	56
Relațiile în sânul familiei	59
3. CE AR VREA PĂRINȚII SĂ ȘTIE COPILUL LOR PRECOCE	67
Nu accepta ca precocitatea să fie o problemă	68
Fii un model pentru ceilalți	68
Păstrează-ți integritatea și valorile.....	69
Pune-ți toată energia în proiectele tale	69

Perseverează fără să-ți fie teamă de eșec.....	69
Învăță să ceri ajutorul.....	70
Leagă relații de prietenie	70
Folosește-ți talentele pentru a da un sens vieții tale și pentru a contribui la binele lumii.....	70
Nu uita că te iubim.....	71

4. CE AR VREA COPIII PRECOCE SĂ ȘTIE PĂRINȚII

LOR	73
Sunt un copil.....	73
Rămân doar un copil.....	74
Sunt hipersensibil.....	76
Atunci când nu fac ceea ce mi se cere, nu este întotdeauna pentru că nu vreau, ci adesea pentru că nu pot.....	77
Ascultați-mă	79
Concentrați-vă asupra punctele mele forte, mai degrabă decât asupra slăbiciunilor	80
Lăsați-mă să vă cer autorul, nu mi-l impuneți	83
Iubiți-mă necondiționat.....	83

5. ÎNCURAJAREA INTELIGENȚEI EMOȚIONALE

Ce este inteligența emoțională?	86
Inteligența emoțională și precocitatea.....	93
Etapele dezvoltării emoționale	105
Particularitățile legate de precocitate	110

6. DEZVOLTAREA INTELIGENȚEI RELAȚIONALE.....

Ce este inteligența relațională?	121
Inteligența relațională și precocitatea: găsirea locului printre semeni	125

Inteligența relațională și precocitatea: găsirea locului
alături de adulți și în societate 136

7. STIMULAREA INTELIGENȚEI CREATIVE

ȘI A INTELIGENȚEI PRACTICE 155

Ce este inteligența creativă? 156

Inteligența practică și „inteligența câștigătoare” 159

„Inteligența câștigătoare” și precocitatea 161

Cum dezvoltați această inteligență creativă și practică
la copilul precoce? 166

8. PĂRINȚII ȘI REUȘITA 171

Clarificarea poziției în ceea ce privește reușita 172

Ajutați-vă copilul să-și fructifice talentele 176

Care sunt calitățile de care are nevoie copilul
dumneavoastră pentru a reuși? 177

Ajutați-vă copilul să-și dezvolte calitățile 177

Putem „crește IQ-ul” copilului? 179

Ajutați-vă copilul să-și identifice propriile talente ... 179

Sunteți un model pentru copilul dumneavoastră,
dar cum cereți un sfat pentru a face alegerile
corecte? 181

Protejați-vă copilul de anumite pericole exterioare... 187

9. STUDIILE COPILULUI DUMNEAVOASTRĂ

PRECOCE 191

De ce eșuează anumiți copii precoce? 192

Încurajarea creativității copilului dumneavoastră. 198

Ajutați-vă copilul să-și canalizeze spontaneitatea ... 201

Efectele negative ale unei preocupări exagerate
pentru note 202

Importanța calității relației părinte-copil	205
Renunțarea la miturile legate de precocitate	206
Stabiliți obiective corecte pentru copilul dumneavoastră.	207
Acționați atunci când rezultatele școlare scad	210
Ajutați-vă copilul să muncească.	212

10. MICĂ RECAPITULARE ÎN FOLOSUL

PĂRINȚILOR.	217
-------------------------	-----

<i>CONCLUZII</i>	219
<i>MULȚUMIRI</i>	225
<i>BIBLIOGRAFIE.</i>	227

Capitolul 1

Ce este precocitatea? Putem să o limităm la un anumit IQ?

Înainte de toate, și chiar dacă acest subiect nu mai e de mult un mister pentru marea majoritate, trebuie să definim precocitatea. Nu pentru a etala sau a pentru a reexamina studii, ci pentru a preciza, în modul cel mai științific posibil, domeniul pe care-l acoperă acest termen, și asta pentru a evita orice neînțelegere în înșiruirea noastră de cuvinte. Clarificând această noțiune, va fi mai ușor, prin urmare, să aprofundăm fiecare punct specific al precocității, problemele pe care le pune și atuurile pe care le oferă, pentru a-i sfătui cel mai bine pe cei cărora li se adresează această carte: părinții. Prin urmare, chiar dacă ei cunosc în linii mari problema precocității, se îngrijorează mereu de manifestările acesteia. Imediat ce atitudinea copilului precoce pare paradoxală sau, pur și simplu, originală, ei se întreabă, chiar dacă se exprimă sau nu, dacă acest comportament rezultă sau nu din precocitate, și ce răspuns i se potrivește. De altfel, vine întotdeauna un moment, în timpul consultațiilor, în care se plâng că nu li se explică niciodată

ce înseamnă să ai un copil precoce și pun următoarea întrebare: „Ce este, de fapt, precocitatea?”

Nu putem deci evita să răspundem preliminar la această întrebare. Mai întâi însă să justificăm alegerea acestui cuvânt pentru a-i caracteriza pe copiii care fac obiectul prezentei lucrări. Supradotat? Dotat? Precoce? Mic geniu? Potențial mare? *Gifted*, cum spun englezii? Cum să-l numim pe acest copil, fără a ne pierde în dezbaterile și controversile pe care le declanșează fiecare dintre aceste cuvinte? Cum să abordăm subiectul cu bunăvoință și echidistanță? În realitate, există o altă problemă pe care trebuie să o abordăm fără stări de spirit: a vorbi despre precocitate deranjează, pentru că acest cuvânt ridică problema inteligenței, posibilitatea că aceasta nu este distribuită în mod echitabil tuturor, și că se poate manifesta foarte devreme la anumiți copii. În mod implicit, aceasta bulversează principiul egalității șanselor și, prin urmare, acela al uniformității programelor și metodelor care trebuie realizate pentru a-l asigura. Deoarece precocitatea îl diferențiază și-l singularizează pe copil încă din primii săi ani, acest fapt determină revizuirea și regândirea normelor, baremelor și metodelor recunoscute și aplicate în mod obișnuit.

Am ales aici termenul de „precocitate” pentru a mă conforma obiceiului francez, regretând totuși faptul că nu există un cuvânt mai adecvat. Dar care? „Talentat” desemnează mai degrabă calitatea unui artist, „supradotat” sau „dotat” sunt cuvinte încărcate de o conotație de elitism, dar în același timp caracterizează un domeniu particular excluzându-le pe altele – darul muzicii, al dansului, cel al copilului minune. „Potențial mare” reduce copilul la un fel de obiect

susceptibil de randament. Vorbim așadar despre „precocitate”, chiar dacă sunt conștientă că, în accepțiunea sa, precocitatea exprimă faptul că un copil nu este mai inteligent și mai luminat decât alții de vârsta lui, ci doar că e mai ager, și se subînțelege că pe parcurs va fi ajuns din urmă de ceilalți. Ori precocitatea este unul dintre indiciile acestor dispoziții, dar nu este unicul criteriu. Copil „genial” atunci? Nu: geniul și precocitatea aparțin unor categorii diferite. Un copil precoce se distinge printr-un coeficient intelectual ridicat, în mod general de 125 sau 130. Prin urmare, acest IQ nu face un Einstein sau un Leonardo da Vinci. IQ-ul nu va fi singurul criteriu pentru a defini precocitatea, și nici ea nu poate fi redusă la un simplu număr. În consecință, un copil se poate deosebi de ceilalți într-un număr mare de domenii, la fel de diferite unele de altele ca muzica și sportul, leadershipul și matematica, comerțul și franceza, și într-o manieră pe care testele de inteligență nu o pot cuantifica de fiecare dată.

Istoricul conceptului: primele teste de inteligență

Unii părinți sau bunici sunt surprinși, în urma consultațiilor, că nu au auzit de un asemenea fenomen în copilăria lor și mă întreabă dacă este vorba de unul de natură socială. Chiar dacă îl interesa deja pe Platon în *Republica*, precocitatea este, în Franța, un subiect de studiu relativ recent, care nu a fost adus în atenția publicului decât la începutul anilor 1990, grație emisiunii lui Jean-Marie Cavada, „Marșul secolului”. Populația la care face referire părea la acel moment

Capitolul 4

Ce ar vrea copiii precoce să știe părinții lor

Uneori, în timpul consultațiilor mele, copiii precoce mi-au împărtășit reticențe sau reproșuri în ceea ce-i privește pe părinții lor, atunci când aceștia ajungeau să se confrunte cu înzestrarea lor. Existau reproșuri personale și particulare fiecărei situații, dar existau, de asemenea, multe așteptări comune ale acestor copii. Acestea sunt cele pe care le-am repertorizat. Părinții trebuie să păstreze acest caiet de doleanțe bine întipărit în minte, pentru a nu face din precocitate o problemă, pentru a nu-și transfera angoasele personale asupra copilului, nici a provoca sau a întreține neînțelegeri, ceea ce ar compromite colaborarea fructuoasă pe care precocitatea o cere între părinți și copilul lor.

Sunt un copil

Nu uitați acest lucru, chiar dacă ați avut un șoc când ați descoperit că sunt „supradotat”. Nu vă schimbați felul de a mă privi, pe mine sau viitorul meu. Învățați să gândiți: „Am un copil care are o precocitate” și nu: „Am un supradotat”.

Să știți că această distincție e importantă, căci în funcție de eticheta pe care o alegeți, veți avea așteptări sau idei

preconcepute care îmi vor putea incomoda serios calea spre obiectivele de atins.

Ceea ce veți alege să credeți despre înzestrarea mea – să o priviți fie ca pe o problemă sau ca o minune – este singurul factor important care va avea un impact asupra viitorului meu.

Nu-mi puneți această etichetă, viața mea va fi mai dificilă, iar a voastră, de asemenea.

Nu vă gândiți că folosirea acestor cuvinte este neînsemnată. Ea aduce cu sine fie comentarii negative și, de aici, probleme, fie comentarii minunate, și atunci, așteptări prea ridicate pentru mine.

Dacă mă veți privi prin luneta precocității, veți uita cine sunt eu, în întregimea ființei mele, iar eu voi cunoaște o viață plină de încercări – și a voastră va arăta la fel.

Ca toți copiii, voi avea momente armonioase și momente dificile. Ca toți copiii, voi testa limitele și voi încerca să le depășesc. Voi fi încăpățânat, voi face prostii, voi avea crize de plâns, hohote de râs, voi juca teatru pentru a vă îmbuna sau pentru a vă păcăli. Lăsați-mă să fiu așa, fără a atribui aceste trăsături precocității mele. Nu va fi doar o greșală, ci o mare nedreptate. Acordați-mi libertățile mele de copil.

Am speranțe, preferințe, gusturi, neplăceri, frici și vise, ca oricare alt copil. Am dreptul de a-mi începe viața și educația cu cât mai puține lucruri prestabilite posibile.

Rămân doar un copil

Atunci când ați aflat că sunt dotat cu precocitate, mi-ați spus și vă mulțumesc pentru asta. Sunt fericit că ați dat nume

sentimentului că sunt diferit pe care l-am încercat până atunci, cu vorbele potrivite vârstei mele.

Sunt fericit dacă acceptați acest fapt fără să vă schimbați atitudinea în ceea ce mă privește.

Mi-e teamă că veți avea așteptări superioare față de ceea ce pot eu să realizez.

Ascultați-mă. Ascultați-mi așteptările înainte de a fixa ștacheta pe care trebuie să o depășesc la cea mai nepotrivită înălțime. Dacă o fixați prea jos, am să deduc că nu mă credeți capabil de mai bine, și nu voi mai avea nicio dorință să o depășesc. Prea sus, voi avea sentimentul de a fi în situația de impostor. Mi-ar fi foarte teamă că voi eșua. Voi judeca exercițiul ca fiind prea dificil și voi renunța să încerc, simțindu-mă neînsemnat.

Nu-mi băgați în cap că nu sunt un copil, ci un geniu în devenire. Îmi veți paraliza toate eforturile. Așteptarea voastră nu va putea fi decât o povară pentru mine.

Nu căutați dintr-odată ce fel de talent am să dezvolt mai târziu. Există posibilitatea să nu dezvolt nimic anume.

Nu vă purtați cu mine ca și cum aș fi o ciudățenie, sau o ființă fragilă, sau un extraterestru. Riscați să mă transformați într-un ciudat, sau să fiu privit ca o ciudățenie de către ceilalți. Mă vor respinge mai mult decât mă vor aprecia. În curtea școlii, colegii care au aflat de la părinții lor despre înzestrarea mea, mi-au trântit-o în față ca pe o insultă. M-au tratat ca pe un „retardat”.

Nu vorbiți de precocitatea mea cu ceilalți. Dacă, într-o zi, voi decide să fac public acest aspect, vreau să fie alegerea mea. Lăsați-mă, atât cât e posibil, să rămân copilul care sunt.